

Městský úřad Litomyšl
Odbor kultury a cestovního ruchu
Oddělení státní památkové péče

Rozhodnutí nabylo právní moci
dne 30. 03. 2016

Bří Štěstných 1000, 570 20 Litomyšl

Naše č. j.: MěÚ Litomyšl 06353/2016
Naše značka: KCR/PP/Čiž
Vyřizuje: Leoš Čížinský
Datum: 2016-03-30

Telefon: 461 653 463
E-mail: leos.cizinsky@litomysl.cz
Fax: 461 612 218

Účastník řízení:

Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička
IČO 49324675

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní památkové péče, podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k žádosti Římskokatolické farnosti - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, podané dne 3. března 2016, o vydání závazného stanoviska k provedení restaurování reliéfů čtyř evangelistů z kazatelny, čtyř desek s obrazy apoštolů, osmi svícňů a monstrance z kostela sv. Jiří v Pomezí, který je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 21401/6-3297, podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a podle příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o

Podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a § 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **je provedení zamýšleného restaurování:**

- reliéfů čtyř evangelistů z kazatelny, rejstř. č. 21401/6-3297 (nemovitá kulturní památka),
- čtyř desek s obrazy apoštolů, rejstř. č. 36-1018 (movitá kulturní památka),
- šesti svícňů, rejstř. č. 64706/36-1016 (movitá kulturní památka),
- dvou svícňů, rejstř. č. 64706/36-1017 (movitá kulturní památka),
- monstrance, rejstř. č. 58838/36-1019 (movitá kulturní památka),

z kostela sv. Jiří v Pomezí, umístěného na stavební parcele č. 172 v k. ú. Pomezí, v následujícím rozsahu:

Reliéfy čtyř evangelistů z kazatelny

- Doplnující stratigrafický průzkum, určení materiálů
- Upevnění barevné vrstvy
- Mechanické očištění
- Radiační ozáření
- Biochemické preventivní insekticidní a fungicidní ošetření
- Chemické čištění, případné odstranění nežádoucích druhotných zásahů
- Petrifikace dřeva
- Doplnění udrolených okrajů, špánování
- Výsprava hloubkových defektů, plastická retuš, tmelení, křídování, broušení
- Retuš plátkovými kovy ve shodě s dochovaným okolím, případná analogická rekonstrukce
- Izolace stříbřených partií

Čtyři obrazy 12-ti apoštolů

- Odvoz do restaurátorské dílny
- IR průzkum, laboratorní průzkum
- Upevnění barevné vrstvy
- Mechanické očištění
- Radiační ozáření
- Biochemické preventivní insekticidní a fungicidní ošetření
- Lepení pohyblivých prasklin v deskách a oddělených částí rozlomené desky, přilepení odchlíplého plátna
- Oříznutí vyhřezlého zatvrdlého lepu z předchozí opravy
- Chemické čištění, případné odstranění nežádoucích druhotných zásahů.
- Minimální barevná retuš, potlačující rušivé defekty
- Závěrečná konzervace mastné malby (evangelisté)
- Zhotovení jednoduchých nových pohledových ráků se zaoblenými vnitřními hranami a přisazenými upínacími zaoblenými lištami podle schváleného návrhu
- Vsazení desek do ráků, instalace na místo

Šest svíců

- Mechanické odstranění nánosů vosků za pomoci benzínu a horkovzdušné pistole
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky s ohledem na ušlechtilou patinu
- Analýzy kovového těla, cínové pájky a korozních produktů (bílé puchýřkové pole)
- Mechanické vyrovnávání deformací
- Případné odstranění korozních produktů a bílých puchýřkových polí
- Stabilizace případných trhlin a rozlámaných dílů měkkým pájením cínovou pájkou dle složení za použití tavidla
- Důkladný oplach, sušení
- Mechanické očištění železných dílů benzínem a jemným železným kotoučem
- Celková konzervace včelím voskem rozpuštěným v benzínu

Dva svícny

- Mechanické odstranění nánosů vosků za pomoci benzínu a horkovzdušné pistole
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky s ohledem na ušlechtilou patinu
- Analýzy kovového těla, cínové pájky a korozních produktů
- Mechanické vyrovnávání deformací
- Případné odstranění korozních produktů a bílých puchýřkových polí
- Stabilizace případných trhlin a rozlámaných dílů měkkým pájením cínovou pájkou dle složení za použití tavidla
- Důkladný oplach, sušení
- Mechanické očištění železných dílů benzínem a jemným železným kotoučem
- Celková konzervace včelím voskem rozpuštěným v benzínu

Monstrance

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění lokálních zbytků čisticího média a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
- Důkladný oplach, sušení a konzervace dílů lakem
- Zpětná montáž

z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné za těchto podmínek:

1. Budu proveden stratigrafický průzkum obrazů a reliéfů za účelem zjištění vrstev malby, povrchových úprav a použitých historických technologií (materiál, pojivo, podkladové vrstvy, laky). Přesná místa odběru vzorků budou vyznačena do celkové fotografie předmětu a místa jejich odběru budou konzultována s odbornou organizací státní památkové péče. Obrazy budou podrobeny rozšířenému průzkumu, který upřesní informace o stáří a technickém provedení daného předmětu. Při restaurování bude dostupnými prostředky ověřeno, zda je domnělá datace 1648 v rohu u obrazu sv. Jakuba Většího opakovaním číslic staršího data. U svícnu bude po očištění proveden rozšířený průzkum kovového těla, cínové pájky a korozních produktů. U předmětů poškozených dřevokazným hmyzem bude provedeno ozáření. Dále bude provedeno biochemické ošetření proti dřevokaznému hmyzu, plísním a houbě kvalitním preventivním prostředkem a způsobem zohledňujícím charakter předmětu. Zárok bude preventivně proveden i na nově doplněných částech dřeva. U předmětů, jejichž dřevěná hmota je narušena dřevokazným hmyzem bude provedeno napuštění roztokem zpevňující pryskyřice (zásadně hloubkovým ponorem, pokud to stav a charakter předmětu neumožňuje, tak opakovanými nátěry apod.). Při restaurování bude maximálně respektován dochovaný originální materiál, aby nedošlo k jeho poškození. Při restaurování bude kladen důraz na pečlivou dokumentaci všech zjištěných údajů (např. technika, historická podoba díla, objevené značky, nápisy a další). Nově doplňované části dřeva a kovů budou provedeny v materiálové, rozměrové a tvarové shodě s originálem. Budou provedeny ukázkové vzorky míry tmelení, retuší a rekonstrukcí povrchových úprav a maleb, stejně jako jejich provedení. Malířské retuše budou provedeny světlo stálými barvami a budou reverzibilní. Retuše povrchových úprav budou provedeny ve shodném materiálu s původním řešením (plátkové zlato bude restaurováno plátkovým zlatem shodné barevnosti, plátkové stříbro plátkovým stříbrem). Předměty nebudou při transportu a během restaurování vystaveny prudkým změnám klimatických hodnot.

2. Desky s obrazy apoštolů jsou malířskými uměleckými díly na dřevěných deskách a jejich restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě povolení Ministerstva kultury České republiky k restaurování malířských uměleckých děl. Reliéfy čtyř evangelistů z kazatelny jsou polychromovanými sochařskými uměleckými díly ze dřeva, a jejich restaurování může provádět pouze fyzická osoby na základě příslušného povolení k restaurování polychromovaných sochařských uměleckých děl ze dřeva. Svícny a monstrance jsou uměleckořemeslnými díly z drahých a obecných kovů a jejich restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě příslušného povolení k restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů a z obecných kovů.
3. Průběh restaurátorských prací bude podle § 14 odst. 7 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, projednán s orgánem a odbornou organizací státní památkové péče - Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Pardubicích.
4. Fyzická osoba, která bude provádět restaurátorské práce, bude vlastníkem kulturní památky seznámena s podmínkami tohoto rozhodnutí a s písemným vyjádřením Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích ze dne 24. března 2016, č. j. NPÚ-361/18058/2016.
5. Podle § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva, která bude předána odborné organizaci, Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Pardubicích při převímce díla.

O d ů v o d n ě n í

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, provedl správní řízení k žádosti Římskokatolické farnosti - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, podané dne 3. března 2016, o vydání závazného stanoviska k provedení restaurování reliéfů čtyř evangelistů z kazatelny, čtyř desek s obrazy apoštolů, osmi svícňů a monstrance z kostela sv. Jiří v Pomezí, z důvodu jejich poškození různého charakteru. Reliéfy evangelistů: silně poškozeno červotočem (perníková struktura dřeva), lokálně uvolněná povrchová úprava, na mnoha místech opadaná, nevhodné druhotné retuše poškozených částí. Obrazy: malované desky jsou poškozeny dřevokazným hmyzem, na obrazech vypadané části malby, christologické výjevy dochovány fragmentárně. Monstrance: nečistoty a drobné mechanické defekty povrchové úpravy. Svícny: nečistoty, lokální mechanická poškození, místy koroze na železných dílech.

Vlastnická práva k nemovitosti orgán státní památkové péče ověřil nahlédnutím do katastru nemovitostí. Vlastníkem kostela sv. Jiří v Pomezí je Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička. Vlastnictví movitých kulturních památek bylo doloženo prohlášením o vlastnictví. Vlastníkem těchto předmětů je Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička.

Kostel sv. Jiří v Pomezí je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 21401/6-3297. Kazatelna s reliéfy čtyř evangelistů je součástí kostela a patří k jeho původnímu vybavení. Jedná se o zlacenou řezbářskou práci z 2. pol. 18. století (rejstř. č. 21401/6-3297).

Čtyři obrazy apoštolů – oboustranně malované deskové obrazy byly v minulosti součástí skříně v sakristii kostela sv. Jiří a pravděpodobně pocházejí ze zrušeného křídlového oltáře. Jejich vznik je datován do 1. pol. 17. století a kromě postav dvanácti apoštolů zobrazují christologické výjevy. Jedná se o jednu z nejstarších památek evidovaných v kostele sv. Jiří v Pomezí (rejstř. č. 36-1018).

Šest svícňů – cínařská uměleckořemeslná památka z 60. let 18. století, svícny jsou opatřeny puncem. Součást dochovaných precios z historického vybavení kostela sv. Jiří (rejstř. č. 64706/36-1016).

Dva svícny – cínařská uměleckořemeslná práce, patrně kopie z 18. - 19. století. Součást dochovaných precios z historického vybavení kostela sv. Jiří (rejstř. č. 64706/36-1017).

Monstrance – zlacená a stříbřená uměleckořemeslná práce z 2/3 18. století. Součást dochovaných precios z historického vybavení kostela sv. Jiří (rejstř. č. 58838/36-1019).

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, na základě doručené žádosti zahájil správní řízení dne 3. března 2016 v souladu s ustanovením § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vydal písemné vyjádření Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích dne 22. března 2016 č. j. NPÚ-361/18058/2016, vypracované Mgr. Veronikou Cinkovou, doručené Městskému úřadu v Litomyšli dne 24. března 2016, ve kterém je uvedeno, že provedení restaurování výše uvedených předmětů z kostela sv. Jiří v Pomezí je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné.

Orgán státní památkové péče po vyhodnocení podkladů správního řízení stanovil ve výrokové části rozhodnutí podmínky k provedení restaurování.

Podmínka 1 - Tato podmínka byla stanovena z důvodů zajištění kvalitní odborné obnovy a zachování historických hodnot výše uvedených předmětů.

Podmínka 2 – tato podmínka byla stanovena v souladu s přílohou č. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínka 3 - z důvodu zachování uměleckých a uměleckořemeslných děl a z důvodu neočekávaných skutečností, vzniklých v průběhu restaurátorských prací, musí být prováděny průběžné konzultace s orgánem a organizací státní památkové péče.

Podmínka 4 - fyzické osoby, provádějící restaurátorské práce, musí být seznámeny s podmínkami tohoto rozhodnutí prostřednictvím vlastníka kulturní památky, z důvodu zajištění stanoveného postupu při restaurování uměleckých a uměleckořemeslných děl.

Podmínka 5 - stanovená podmínka na vyhotovení restaurátorské zprávy a její předání Národnímu památkovému ústavu vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Účastníkům řízení byla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Účastník řízení, Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, této možnosti využil a dne 30. března 2016 příslušnému orgánu sdělil, že nemá připomínek.

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu - oddělení státní památkové péče v průběhu správního řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, restaurátorských průzkumů a z písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Přitom došel k závěru, že zamýšlené provedení restaurování reliéfů čtyř evangelistů z kazatelny, čtyř desek s obrazy apoštolů, osmi svícňů a monstrance z kostela sv. Jiří v Pomezí, je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné a jeho realizací nebude snížena historická a umělecká hodnota kulturních památek.

Na základě výše uvedených skutečností příslušný orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu Pardubického kraje, odboru školství a kultury, podáním učiněným u Městského úřadu Litomyšl, odboru kultury a cestovního ruchu - oddělení státní památkové péče.

Mgr. Bc. Leoš Čížinský
referent oddělení SPP

Na vědomí

1. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích